

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoPr/5/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116218568
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2116218568.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v spore žalobcu: JCLic. Bc. M. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. č. XXX, zastúpený: JUDr. Ivan Jánošík, advokát, so sídlom Klincová 35, P. O. BOX 2, Bratislava, proti žalovanému: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, so sídlom Hollého 10, Trnava, IČO: 00 419 702, zastúpený: MAPLE & FISH, s. r. o., so sídlom Dunajská 15/A, Bratislava, IČO: 36 718 432, o určenie neplatnosti výpovede a o náhradu mzdy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 18Cpr/11/2016-92 zo dňa 8. októbra 2018, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie zastavil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Uznesenie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou domáhal určenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru zo dňa 10.06.2016, určenia trvania pracovného pomeru žalobcu u žalovaného a zaplatenia náhrady mzdy vo výške 604,40 eura mesačne od 01.09.2015 do doby, kedy začne žalovaný prideľovať žalobcovi prácu. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že uzatvoril so žalovaným, zastúpeným Arcibiskupským úradom Trnava, dňa 01.09.1997 pracovnú zmluvu a týmto dňom vznikol aj pracovný pomer. Žalobca začal pracovať u žalovaného v pozícii označenej ako rímskokatolícky kňaz. Následne došlo k opakovaným zmenám pracovných podmienok a ostatným dodatkom k pracovnej zmluve zo dňa 31.08.2012 bolo dojednané, že žalobca bude vykonávať s účinnosťou od 01.09.2012 funkciu farára a súdneho vikára. Listom zo dňa 10.06.2016 bolo žalobcovi oznámené rozhodnutie skončiť pracovný pomer zo strany žalovaného ako zamestnávateľa a to formou výpovede podľa § 63 ods. 1 písm. d) bodu 3 Zákonníka práce. Ako dôvod výpovede žalovaný uviedol, že dňa 05.10.2015 došlo v zmysle kánonu 1371 bod 2 CIC k suspenzii žalobcu od všetkých úkonov vyplývajúcich z kňazskej vysviacky, pričom bližšie odôvodnenie bolo žalobcovi doručené listom zo dňa 05.10.2015, číslo 7247/15, predmetom ktorého bolo „Aplikovanie cenzúry - SUSPENZIA“. Vzhľadom na skutočnosť, že oprávnenie na vykonávanie úkonov vyplývajúcich z kňazskej vysviacky v zmysle CIC je nevyhnutným predpokladom pre výkon druhu práce rímskokatolícky kňaz v zmysle pracovnej zmluvy a jej dodatkov, žalovaný považuje absenciu tohto oprávnenia za výpovedný dôvod z pracovného pomeru v zmysle § 63 ods. 1 písm. d) bod 3 Zákonníka práce. Žalobca okrem iného poukázal na to, že žalovaný nerobí rozdiel medzi pozíciou rímskokatolíckeho kňaza a farára. Žalobca sa kňazskou vysviackou stal rímskokatolíckym kňazom a túto vysviacku nemôže nik negovať.

2. Pod právomocou súdu sa rozumie zákonom vymedzený okruh spoločenských vzťahov, ktoré je súd oprávnený riešiť, teda oprávnenie súdu vec prejednať a rozhodnúť. Právomoc súdu je jednou z procesných podmienok, ktoré musia byť splnené pre to, aby súd mohol vo veci konať a rozhodnúť a jej existenciu súd skúma z úradnej povinnosti kedykoľvek počas konania. Nedostatok právomoci súdu prejednať a rozhodnúť konkrétny spor alebo vec je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania, ktorý kedykoľvek počas konania vedie k zastaveniu konania. Ustanovenie § 9 CSP explicitne uvádza,

že ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie zastaví. Keďže súd na splnenie podmienok konania prihliada kedykoľvek počas konania, je irelevantné, v ktorom štádiu konania súd nedostatok svojej právomoci zistí. Vychádzajúc z komentára k § 3 ods. 3 Zákonníka práce (Barancová H.: Zákonník práce, komentár 4. vydanie, 2015), právne postavenie cirkví a ich nezávislosti pri ustanovovaní svojich duchovných zásadným spôsobom zmenila Základná zmluva uzatvorená medzi Svätou stolicou a Slovenskou republikou, ratifikovaná Národnou radou SR 04.12.2000 a v Zbierke zákonov vyhlásená 23.08.2001, ktorá ako medzinárodný prameň práva má podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť nielen pred zákonom č. 308/1991 Zb., ale aj pred Zákonníkom práce. Podľa článku 6 ods. 3 Základnej zmluvy: „Katolícka cirkev má výlučné právo rozhodovať o vymenovaní, preložení, vzdaní sa služby a odvolaní osoby aj v súvislosti s ktorýmkoľvek ďalším cirkevným úradom alebo s úlohou týkajúcou sa apoštolského poslania.“ Pracovná zmluva je aj vo vzťahu k osobám v duchovenskej službe potrebná napriek tomu, že ustanovovanie do úradu je výlučným právom cirkví. Založenie pracovného pomeru, dokumentované pracovnou zmluvou, je predpokladom uplatňovania ďalších pracovnoprávných nárokov i nárokov a povinností vyplývajúcich z poistného systému. Kňazi katolíckej cirkvi sú v pracovnom pomere, časť obsahu ktorého sa síce bude spravovať vnútornými predpismi cirkví, ale časť obsahu pracovného pomeru tak, ako ho zakotvuje Zákonník práce, bude platiť aj na kňazov; ide napr. o problém prekážok v práci, sociálnej starostlivosti, zodpovednosti za škodu, pracovné úrazy a pod. Pri formulovaní obsahu pracovnej zmluvy sa napríklad požadovaná obsahová zložka pracovnej zmluvy - uvedenie výpovednej doby - nebude uplatňovať, pretože odvolanie zo služby patrí pod výlučné právo cirkví. Zmena a skončenie pracovného pomeru kňazov cirkví a náboženských spoločností prislúcha pod výlučnú právomoc cirkví. Vzhľadom na všetky vyššie zmienené skutočnosti, citovanú právnu úpravu a ústavou vymedzené postavenie cirkví, zdôrazňujúc výlučnú právomoc cirkví pri skončení pracovného pomeru kňazov, súd nemá právomoc preskúmať platnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou danou žalovaným žalobcovi. S poukazom na uvedené súd konanie zastavil pri aplikácii ustanovenia § 9 CSP, pretože rozhodovanie o podaní žalobcu nepatrí do právomoci súdov Slovenskej republiky.

3. Podaním žaloby zaťaženaj nedostatkom právomoci súdu spor prejednať a rozhodnúť, žalobca procesne zaviniel zastavenie konania, preto právo na náhradu trov konania má žalovaný podľa § 256 ods. 1 CSP. Z uvedeného dôvodu súd rozhodol tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu. Odvolanie odôvodnil tým, že podľa názoru žalobcu nie je rozhodnutie súdu prvej inštancie vecne správne, je nepreskúmateľné a trpí neprekonateľnými vadami. Žalobca a žalovaný svoje práva a povinnosti z dôvodu, že neexistuje iný všeobecne záväzný právny predpis podriadili úprave Zákonníka práce v znení platnom v čase vykonania konkrétneho úkonu. Išlo o vznik pracovného pomeru, zmenu dojednaných pracovných podmienok či úkonu podľa ktorého žalovaný sa pokúsil ukončiť pracovný pomer. Žalobca a žalovaný na úpravu vzájomných práv a povinností použili len a výlučne Zákonník práce v znení platnom v čase vykonania konkrétneho úkonu. Inak ani postupovať nemohli nakoľko iný právny predpis neexistoval a ani neexistuje. Súd prvej inštancie poukazuje na znenie § 3 ods. 3 Zákonníka práce, podľa ktorého pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkví a náboženských spoločností, ktorí vykonávajú duchovenskú činnosť, sa spravujú týmto zákonom, ak tento zákon, osobitný predpis, medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, zmluva uzatvorená medzi Slovenskou republikou a cirkvami a náboženskými spoločnosťami alebo vnútorné predpisy cirkvi a náboženských spoločností neustanovujú inak. Pracovnoprávne vzťahy duchovných spravuje len a výlučne Zákonník práce v znení neskorších predpisov, nakoľko iné právne predpisy, medzinárodné zmluvy ktorými by Slovenská republika bola viazaná pracovno-právne vzťahy zásadne neriešia. Základná zmluva uzatvorená medzi Slovenskou republikou a Svätou Stolicou má zrejmý obsah, podľa ktorého v Základnej zmluve uzatvorenej medzi Slovenskou republikou a Svätou Stolicou Slovenská republika uznáva právo Katolíckej cirkvi v Slovenskej republike a v 26-tich článkoch sú riešené ďalšie otázky a to slobodu vyznávania viery, právo na verejné vyznávanie viery, právo na zriaďovanie vlastných právnických osôb a menovanie kandidátov do svojich úradov, výhradu vo svedomí, svedné tajomstvo, manželstvo, starostlivosť o deti, zriaďovanie škôl školských zariadení, právo na pastoračnú službu v ozbrojených silách, právo na poskytovanie zdravotnej, sociálnej starostlivosti a právo nadobúdať majetok. Základná zmluva, nemá v oblastiach, ktoré môžu byť v nej okrajovo naznačené prednosť pred právnymi predpismi Slovenskej republiky, ktoré vymedzujú vzťahy podrobne. Navyac Základná zmluva, nemôže byť aplikovaná v oblastiach, ktoré v nej nie sú vôbec riešené. Základná zmluva teda nemôže riešiť individuálne pracovnoprávne vzťahy zamestnancov a zamestnávateľov. Otázku spôsobu vzniku, zmeny

a skončenia pracovného pomeru resp. pomeru podobného pracovnému pomeru (dohody o vykonaní práce a pod.) nerieši ani Kódex kanonického práva.

5. Osobitný vzťah vnútorných predpisov cirkví a náboženských spoločností vymedzuje právna úprava § 7 ods. 1 zák. č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov, ktorá stanovuje, že osoby vykonávajúce duchovenskú činnosť ju vykonávajú z poverenia cirkví a náboženských spoločností podľa ich vnútorných predpisov a všeobecne záväzných právnych predpisov (Zákonníka práce). Súd prvej inštancie prehliadol nielen všeobecnú hmotnoprávnu právnu úpravu ale aj všeobecné zásady civilného sporového poriadku, § 10 ods.1 CSP, podľa ktorého ak spor alebo vec patrí do právomoci iného orgánu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví a spor alebo vec mu postúpi (R 82/2002, č. 8Rks/2/2012; pokiaľ súd zistí nedostatok svojej právomoci, musí tu byť iný štátny orgán, ktorému je súd povinný vec postúpiť. Pokiaľ žiaden takýto orgán súd nezistí, vec patrí do právomoci súdov). Súd prvej inštancie konanie zastavil a to bez toho, aby zisťoval existenciu iného štátneho orgánu, ktorý by mal vo veci konať a rozhodnúť. Pokiaľ by tak súd prvej inštancie postupoval musel by zistiť, že iný štátny orgán, ktorý by mal rozhodovať vo veci neplatnosti výpovede a náhrady mzdy neexistuje a teda, že zastavením konania došlo k tomu, že žalobca sa nemá u koho domáhať ochrany a teda ochrany práv garantovaných čl. 46 ods.1 Ústavy SR.

6. Z uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a napadnuté uznesenie je nevyhnutné zrušiť.

8. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa na základe podanej žaloby na súde domáha neplatnosti výpovede z pracovného pomeru a náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru podľa Zákonníka práce. Žalobca bol na základe pracovnej zmluvy zo dňa 31.08.2012 zamestnaný u žalovaného ako rímskokatolícky kňaz a listom zo dňa 10.06.2016 bola žalobcovi daná výpoveď z pracovného pomeru žalovaným z dôvodov v nej uvedených.

9. Súd prvej inštancie konanie o žalobe žalobcu zastavil z dôvodu, že nemá vo veci právomoc konať, čo je neodstrániteľnou podmienkou konania. Žalobca v odvolaní namietal, že len súd je oprávnený konať a rozhodovať v pracovnoprávných veciach založených pracovnou zmluvou medzi stranami sporu.

10. Podľa § 3 ods. 3 Zákonníka práce, pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkví a náboženských spoločností, ktorí vykonávajú duchovenskú činnosť, sa spravujú týmto zákonom, ak tento zákon, osobitný predpis, medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, zmluva uzatvorená medzi Slovenskou republikou a cirkvami a náboženskými spoločnosťami alebo vnútorné predpisy cirkví a náboženských spoločností neustanovujú inak.

11. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, cirkvi a náboženské spoločnosti spravujú svoje záležitosti, najmä ustanovujú svoje orgány, ustanovujú svojich duchovných a zriaďujú rehoľné a iné inštitúcie nezávisle od štátnych orgánov.

12. Z citovaného ustanovenia § 3 ods. 3 Zákonníka práce vyplýva, že pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkví a náboženských spoločností, ktorí vykonávajú duchovenskú činnosť, sa spravujú Zákonníkom práce, ak tento zákon, osobitný predpis, medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, zmluva uzatvorená medzi Slovenskou republikou a cirkvami a náboženskými spoločnosťami alebo vnútorné predpisy cirkví a náboženských spoločností neustanovujú inak. Súd prvej inštancie v napadnutom uznesení necituje žiadne ustanovenie iného právneho predpisu, zmluvy alebo vnútorného predpisu cirkvi, ktorý by upravoval pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkvi, preto

nemožno súhlasiť s právnym názorom súdu prvej inštancie, že nemá právomoc vo veci konať, alebo že by sa na danú vec Zákonník práce nevzťahoval. Ani z citovaného § 5 ods. 2 zák. č. 308/1991 nevyplýva, že by súd nebol oprávnený konať a rozhodovať v pracovnoprávných veciach zamestnancov cirkvi, preto sa odvolací súd stotožňuje s argumentáciou žalobcu, že Zákonník práce je aplikovateľným právnym predpisom aj na posudzovanie vzniku a zániku pracovnoprávneho vzťahu medzi stranami sporu. Podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ sa duchovenská činnosť vykonáva v rámci právneho vzťahu, tak sa takýto pracovnoprávny, obdobný, alebo občianskoprávny vzťah riadi príslušnými predpismi právneho poriadku SR, t.j. aj Zákonník práce a vnútorné predpisy cirkvi sa uplatnia iba v jeho rámci.

13. Tiež je možné sa stotožniť s názorom žalobcu vyjadrenom v odvolaní, že v prípade, ak súd rozhodol, že nemá právomoc vo veci konať a rozhodnúť, bolo jeho povinnosťou vec postúpiť orgánu, ktorý má právomoc vo veci žalobcu konať a rozhodnúť (§ 10 CSP). Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu o veci konať. Konanie o veci (z praktického hľadiska) by nikdy nemala skončiť vydaním uznesenia o zastavení konania (z dôvodu nedostatku právomoci súdu), pretože súd musí vždy indikovať orgán, ktorému vec do právomoci patrí. Pokiaľ takýto orgán indikovať nedokáže, v zmysle výkladového pravidla čl. 3 CSP platí nevyvráťiteľná právna domnienka, že vec patrí do právomoci súdu SR. Subjekt právneho vzťahu sa totiž nikdy nemôže ocitnúť v situácii, že štát mu nedokáže poskytnúť účinnú právnu ochranu prostredníctvom svojich orgánov ochrany práva.

14. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že súdy rozhodujú v pracovnoprávných veciach zamestnancov cirkvi, čo je možné zistiť napríklad aj na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti (hľadám súdne rozhodnutie), kde pri zadaní aj slovného spojenia, resp. kľúčového slova je možné nájsť rozhodnutia vo veci samej v pracovnoprávných veciach zamestnancov cirkvi (napr. rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 8Co/90/2017 z 19.09.2017, čiastočný rozsudok Okresného súdu Bratislava II. sp. zn. 8C/51/2008 z 25.11.2015, ale aj rozsudok Okresného súdu Rožňava sp. zn. 12C/149/2005 z 08.09.2008).

15. Odvolací súd z dôvodu, že právny názor súdu prvej inštancie, že by nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať nepovažoval z vyššie uvedených dôvodov za správny, uznesenie súdu prvej inštancie s použitím § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude riadne pokračovať v konaní o žalobe žalobcu v súlade s CSP a po vykonanom dokazovaní vo veci rozhodnúť.

17. Toto uznesenie bolo prijaté v odvolacom senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).